

זוהר פרשת בהעלותך (ק"ג).

זבולון ויששכר נשתתפו יחד, זה יצא ללחום מלחמות וזה ישב ועסק בתורה

רבי יצחק פתח כתוב (מלכים א') בנה בניתי בית זבול לך מכוון לשבתך עולמים, בית זבול, בית זבול ודאי כיון שנפקדו בידה כל גנזי המלך ושולטת בהם, בכך נקראו בית זבול^[כח] ויש רקיע אחד שנקרא זבול שהרי הוא מוכן לקבל הברכות ולסדר^[כט] אבל זה נקרא בית זבול^[ל] בוא וראה כתוב כתוב ולזבולון אמר שמח זבולון בצאתך ויששכר באהליך, מלמד שנשתתפו יחד, זה יצא ללחום מלחמות, וזה ישב ועסק בתורה, זה נתן חלק לזה, וזה נתן חלק לזה, בחלקו של זבולון ים, וכנסת ישראל נקראת י"ם כנר"ת, וכך ראוי לה, לפי שהרי התכלית יוצא משם^[לא] ונתבאר שהרי למטה הוא כדמיון שלמעלה י"ם כנר"ת למעלה, ים כנרת למטה, תכל"ת למעלה תכלת למטה, והכל במקום אחד, ועל כן ירש זבולון הכח לצאת ללחום מלחמות, ומנין שכך הוא, שנאמר עמים הר יקראו שם יזבחו זבחי צדק, זבחי צד"ק ודאי^[לב] מפני מה, כי שפע עמים יינקו, ויששכר בחלקו בתורה, ונתן לזבולון חלק תורתי בודאי, ועל כן נשתתפו יחד שיתברך זבולון מן יששכר, כי הברכות של התורה הן ברכות של הכל.

זוהר פרשת ויחי (רמ"ד):

דן גור אריה - התחלה והסוף מקושר במקום אחד

ולדן אמר גור אריה וגו', אמר רבי יוסי בוא וראה בשעה שהגיעו הברכות ליד משה לברך לכל השבטים, ראה לדן שהיה נקשר בנחש, כמו שכתוב יהי דן נחש עלי דרך, חזר משה וקשר לו באריה זה שכתוב ולדן אמר דן גור אריה יזנק מן הבשן, מה הטעם, כדי שתהיה ההתחלה והסוף של הד' דגלים נקשר ביהודה שהוא המלך, כמו שכתוב גור אריה יהודה, הוא התחלת הדגלים, וסוף הדגלים הוא דן, שנאמר דן גור אריה וגו', להיות ההתחלה והסוף מקושר במקום אחד.

זוהר פרשת ויחי (רמ"ד):

כח. היינו מלכות. **כט.** היינו היסוד שמקבל השפע מעלמא דדכורא להשפיע אותה למלכות. **ל.** שהמלכות היא בית ליסוד. **לא.** כי החלזון יוצא מן ים כנרת, וכן למעלה תכל"ת מוצאה מן י"ם כנר"ת. אפשר לומר המכוון שהשכינה מוצאה מן ספירת המלכות. **לב.** צד"ק היינו מלכות שכל כלי

אל זועם בכל יום מהו שלפעמים הוא דין ולפעמים הוא רחמים

אין כאל ישורון, אמר רבי חזקיה כתוב (תהלים ז) **ואל זועם בכל יום, הא תנינן אל בכל מקום חסד הוא, כמו שכתוב (דברים י') האל הגדול**^[לג] והוא הארה מן חכמה העליונה, וכאן נאמר ואל זועם בכל יום, הניח המקרא כל שאר השמות ואחז בזה, אם כן אין מתישבים הדברים, ועוד שנאמר (ישעיה ט') אל גבור, או נייחס לו דין או נייחס לו רחמים, אלא כך שמעתי, הרשעים מהפכים רחמים לדין, שאין לך בכל אותן כתרם העליונים של המלך הקדוש שלא יהיו נכללים רחמים בדין ודין ברחמים, והרשעים מהפכים רחמים לדין.

אם זכאים בני העולם הרי אל קיים שהוא חסד, ואם אינם זכאים הרי אל קיים שנקרא גבור

א"ל רבי יהודה זה יתכן במה שכתוב אל גבור, אבל אל זועם בכל יום מהו, שהלא משמע שבכל יום ויום הוא קיים בדין, בין שבני העולם זכאים בין שאינם זכאים, לא היה בידו, באו ושאלו לו לרבי שמעון, אמר להם ודאי אל זועם בכל יום הוא כמו שביארו החברים, שלפעמים הוא דין ולפעמים הוא רחמים, **אם זכאים בני העולם הרי אל קיים שהוא חסד, ואם אינם זכאים הרי אל קיים שנקרא גבור, ועל זה קיים בכל יום**^[לד] אבל דבר הנכון הוא, אל בכל מקום הארת חכמה העליונה היא, וקיים בקיומו בכל יום, שכתוב (תהלים ל"ב) חסד אל כל היום, ואלמלי שזה אל נתעורר בעולם, לא היה העולם יכול לעמוד אפילו שעה אחת מלפני דינים תקיפים שנתעוררים בכל יום ויום, זה שכתוב אלה תולדות השמים והארץ בהבראם, אל תקרי בהבראם אלא באברהם, בהתעוררות החסד של אברהם מתקיימים, וכאשר נתעורר חסד של אברהם בעולם, כל אותן הדינים הנמצאים בכל יום ויום הוא דוחה אותם לחוץ, ואין עומדים לפניו, זה שכתוב ואל זועם בכל יום, נזעם או זעום בכל יום לא כתוב, אלא זועם שבכל יום ויום שהדין נמצא הוא דוחה אותו לחוץ, והוא קיים וממתיק העולם^[לה] זה שכתוב (תהלים מ"ב) יומם יצוה ה' חסדו, ואלמלי זה לא היה

והוא חסדו ורחמי

זיו הזוהר

יתכן לתארו שהוא כעסן בעצם ובכל יום הוא כועס, כי הכעס בחיק כסילים יניח, כלומר שהכסיל הוא בעצם כעסן שנולד במדה זו, וזה גנות אצל השם יתברך שהוא טוב ומטיב לכל בעצם, אם כן מוכרחין אנו לומר שענין כעס אצל ה"ת הוא רק כאשר האנשים חוטאים הם מכעיסים אותו, כדאיתא אם למכעיסיו כך וכו', וענינם שהחוטאים מכעיסים בו כעס והוא נכעס על ידם, לכן בענין כעס יתכן אצלו יותר הבנין נפעל או הפעל, וכן צריך להיות גם בפעל זעם, שאם יפורש בענין כעס יתכן יותר לומר זעום או נזעם מן הוחטאים לפניו שמביאין אותו לידיכך, אבל כיון שכתוב זועם יתכן יותר לפרשו בענין השני שמשמעותו הוא גירוש וקטטה, והיינו שהקב"ה בעל החסד מגרש ומקטין בכל יום את הדינים הנתעוררים כדי שיתקיים

מלחמה למעלה ברשותה. **לג.** הגדול לשון גדולה דהיינו חסד. **לד.** פירוש שיש ליישב כך ענין הפסוק שהשם אל הגם שהוא חסד מכל מקום הוא עומד הכן להיות זועם בכל יום, על ידי שהרשעים מהפכים חסד על דין. **לה.** גם כאן מצאו מבקרי הזוהר מקום לשנן לשונם על רשב"י כי ע"פ דדוק מה זה החילוק כאן בין בנין קל לבנין נפעל, אמנם הנראה לי שדבריו נכונים ומוצקים לעד, כי זעם כשהוא שם יפורש בכל מקום במשמעות כעס או קללה אבל כשהוא פעל יפורש בשני ענינים לפעמים בענין כעס ולפעמים בענין גירוש והקנטה, כמו בהפסוק ולכה זועמה ישראל, תרגומו ואיתא תריך לי ישראל, ומה אזעום לא זעם ה', תרגומו ומה אתרכיה דלא תרכיה ה', ותרגום יב"ע וכן תרגום ירושלמי פירושו זעיר לי, והנה אצל הקב"ה לא

העולם יכול לעמוד אפילו רגע אחד, ולכך כלם קיימים בגלל חסד של אברהם, ומה שכתוב אל גבור, לא שהוא גבור בדין, אלא מקרא זה רמז הוא שמרמז על האבות, ורמז הוא שמרמז על האבות, ורמז הוא שמרמז **עליונה הקדושה**, שנאמר (ישעיה ט') פלא יועץ אל גבור אבי עד שר שלום.

פלא, זו חכמ"ה העליונה שהיא נפלא ונסתר מכלם

פלא, זו חכמ"ה העליונה שהיא נפלא ונסתר מכלם, כמו שכתוב (דברים י"ז) כי יפלא ממך דבר למשפט, יועץ, זה הוא נהר העליון הנמשך ויוצא ואינו פוסק, וזה יועץ לכל ומשקה לכל, אל, זה אברהם, כמו שביארנו האל הגדול, גבור, זה יצחק, שכתוב הגבור, אבי עד, זה יעקב, שנאחז לצד הזה ולצד זה^[לז] וקיים בקיום שלם^[לח] שר שלום, זה צדי"ק, שהוא שלום של העולם, שלום של הבית, שלום של המטרונה^[לח] באו ר' חזקיה ור' יהודה ונשקו ידי, בכו ואמרו אשרי חלקנו ששאלנו כך, אשרי הוא הדור שאתה שוכן ביניהם.

זוהר פרשת וזאת הברכה (רפ"ו).

כנסת ישראל היתה ישנה ממצוות כשהלכו בני ישראל במדבר וליבה היה ער ליכנס לארץ הקדושה

וימת שם משה עבד ה', רבי יהודה פתח (שיר השירים) פתחתי אני לדודי ודודי חמק עבר וגו', בקשתיהו ולא מצאתיהו קראתיו ולא ענני, מה כתוב למעלה אני ישנה ולבי ער וגו', אני ישנה, אמרה כנסת ישראל אני ישנה ממצוות התורה בזמן שהלכו ישראל במדבר, ולבי ער, ליכנס לארץ לעשות להם משפטים, שהרי כל מצוות התורה בארץ נוהגות, קול דודי דופק, זה משה שהוכיח לישראל בכמה תוכחות בכמה מריבות, שנאמר אלה הדברים וגו', ממרים הייתם וגו', ובחורב הקצפתם וגו', זה שכתוב דופק, ועם כל זה שהוכיח משה לישראל, באהבה היו כל דבריו, שנאמר (דברים ז') כי עם קדוש אתה לה' אלהיך ובך בחר ה' אלהיך להיות לו לעם וגו', בנים אתם לה' אלהיכם, ואתם הדבקים בה' אלהיכם, וע"כ (דברים כ"ז) ושמעת בקול ה' אלהיך, כי מאהבת ה' אתכם וגו', זה שכתוב פתחי אחותי רעיתי, מה כתוב, קמתי אני לפתוח לדודי, אמרו ישראל בעוד שהיינו מוכנים ליכנס לארץ, ולקבל אותן מצות התורה על ידי משה, מה כתוב, ודודי חמק עבר, שנאמר וימת שם משה עבד ה', בקשתיהו ולא מצאתיהו, שנאמר ולא קם עוד נביא בישראל כמשה, קראתיו ולא ענני, שלא היה דור כדורו של משה, שהקב"ה שמע לקולם ועשה להם ניסים ומשפטים כמו שעש ע"י משה.

זיו הזוהר

העולם, ובזה יסכר פי העטלפים המלעיגים על אור החמה. לו. פירוש מורכב מן ימין ושמאל חסד וגדולה. לז. פירוש שיעקב דהיינו תפארת שהוא בבחינת גוף נקרא אבי עד על שם שעומד בקיום שלם על תרין סמכי קשוט שהן ספירות נצח והוד, עד היינו נצח. לח. ג' פעמים שלום על ידי מדת יסוד צדיק היינו עדה"ב אתה שלום וביתך שלום וכל אשר לך שלום, שלום לעולם העליון עלמא דדכורא זה התפארת, שלום להבית עלמא דנוקבא מדת המלכות, ושלום להשכינה שיש לה די שפע

משה היה שומע קול הקדוש של המלך העליון ולא נודעו

רבי יצחק אמר קמתי אני לפתוח לדודי, זה הקב"ה בימיו של משה, שכל ימיו לא רצה שמלאך ושליח ינהג את עמו, שנאמר אם איו פניך הולכים וגו', אשרי חלקו של משה שהקב"ה הסכים לרצונו, ודודי חמק עבר, בימיו של יהושע, שנאמר (יהושע ה') ויאמר לא כי אני שר צבא ה' עתה באתי, בוא ראה משה היה שומע קול הקדוש של המלך העליון ולא נודעו, וכל שכן מלאך שלא חפץ לקבלו, ולאחר שמת מה כתוב, אני שר צבא ה' עתה באתי, וכתוב ויפול יהושע על פניו ארצה, עתה באתי כי בימי משה רבך באתי ולא קבל אותי, באותה שעה ידעו ישראל שבחו שלל משה, בזמן ההוא בקשו ישראל להקב"ה, ולא נזדמן להם כך כמו בימי משה, זה שכתוב בקשתיהו ולא מצאתיהו וגו'.

זוהר פרשת תרומה (קע"ד).

מיתה לא שייכת לצדיקים כי אמונתם בשלמות קשורה במ

למדנו אמר רבי שמעון משה לא מת, ואם תשאל הלא כתוב וימת שם משה, כך הוא בכל מקום קורא בהם בצדיקים מיתה, מהו מיתה, מצד שלנו נקרא כך, כי מי שהוא בשלמות, שהאמונה הקדושה קשורה בו אין שייך בו מיתה והוא אינו מת^[לט] כמו שהיה בעקב שהאמונה השלמה היתה נקשרת בו, שאמר רבי שמעון (בראשית ל"ה) לא יקרא שמך עוד יעקב כי אם ישראל יהיה שמך

לחלק שללכפרטיות בעולם הזה. לט. פירוש הן בתפארת שהוא עץ החיים, משה מלגאו ויעקב יעקב והן משה שניהם לא מתו כיון ששרשן מלבר.